

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania małoletniej A. C. działającej przez przedstawiciela ustawowego K. C.
przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie [...] w K.
o ustalenie konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 30 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej małoletniej A. C. działającej przez przedstawiciela ustawowego K. C. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt XI Ua [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 7 listopada 2019 r., zmienił zaskarżony przez K. C., przedstawiciela ustawowego małoletniej A. C., wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 24 kwietnia 2019 r. oraz poprzedzającą go decyzję Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie [...], stwierdzając, że A. C. wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (pkt 1), oddalając apelację w pozostałej części (pkt 2).

Skargę kasacyjną wywiódł od wyroku Sądu Okręgowego pełnomocnik odwołujący się. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, to jest: czy art. 6b ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1172, dalej także jako ustawa o rehabilitacji) odnosi się również do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (art. 4 ust. 2 tej ustawy). Nadto skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na błędną wykładnię dotyczącą ustawy o rehabilitacji oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 2027, dalej rozporządzenie).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie może być przyjęta do rozpoznania. Po pierwsze, przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie może sprowadzać się do zarzucenia błędnej wykładni przepisów ustawy o rehabilitacji i rozporządzenia, bez równoczesnego w tej części skargi kasacyjnej wyodrębnienia przepisów prawa, z naruszeniem których wiąże skarżący wadę zaskarżonego orzeczenia. Przypomnieć należy, że oczywiste naruszenie, to defekt widoczny od razu, bez konieczności głębszej analizy sprawy. Nadto na obecnym etapie nie podlegają kontroli i badaniu podstawy kasacyjne. Zatem wszelkie odwołania do nich nie mogą przynieść spodziewanego skutku.

W odniesieniu do drugiej podstawy przedsądu, to istotne zagadnienie prawne reguluje art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (a nie pkt 2 jak wskazano we wniosku). Wymagania w tym obszarze jednolicie ujmuje judykatura (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571; z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003), a zatem nie ma konieczności szerszego ich

przedstawiania. W każdym razie chodzi o nowy problem prawny, którego wymiar wymaga poszerzonej wykładni prawa (tu materialnego).

Jak wynika z przedmiotu sporu, ów koncentrował się wokół stopnia niepełnosprawności odwołującej się (umiarkowany, jak orzekły sądy czy też znaczny, jak dowodziła odwołująca się). Zatem poza bezpośrednim obszarem zainteresowania pozostały dalsze uprawnienia, w tym uprawnienia przedstawiciela ustawowego, o których rozstrzyga ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 111). Specyfika rozpoznania spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyka wyłącznie kwestii, w przedmiocie których wypowiadał się pozwany organ. Z tego względu próba poszerzenia materiału dowodowego i przedstawienia w skardze kasacyjnej kolejnych dowodów rozmiąga się z celem i funkcją postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy nie prowadzi postępowania dowodowego i nie ingeruje w ocenę dowodów.

Sąd drugiej instancji, uwzględniając częściowo apelację odwołującej się, stwierdził, że wymaga ona konieczności stałego współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (art. 6 ust. 3 pkt 8 ustawy o rehabilitacji). Tego rodzaju wnioskowanie pozostaje kompatybilne z ustalonym stopniem niepełnosprawności, a ten zaś wynika z oceny materiału dowodowego sprawy (między innymi faktu uczęszczania przez ubezpieczoną do szkoły w tym także na lekcje wychowania fizycznego). Ustalone okoliczności ujawniają zakres samodzielności odwołującej się. Warto przy tym pamiętać, że reguły ustalania stopnia niepełnosprawności uregulowane są szerzej niż stwierdzenie niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 roku życia (por. § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia). W perspektywie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rehabilitacji, znaczny stopień niepełnosprawności oznacza taki poziom naruszenia sprawności organizmu, który wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, zaś w przypadku umiarkowanego stopnia niepełnosprawności kwalifikuje się osobę, która wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Prawdą jest, że sąd może weryfikować (i w sprawie zweryfikował) wskazania dotyczące wymienionych w zaskarżonym orzeczeniu o niepełnosprawności

sposobów kompensacji niepełnosprawności dziecka do lat 16 (art. 4a w związku z art. 6b ust. 3 ustawy o niepełnosprawności) lub określonego stopnia niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia (art. 3 i 4 w związku z art. 6b ust. 3 tej ustawy). Wprawdzie zalecenia kompensujące niepełnosprawność powinny być - według art. 6b ust. 3 ustawy o niepełnosprawności - zawarte w orzeczeniu – poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, lecz one mają subsydiarny charakter. Opisywane zależności Sąd drugiej instancji wyjaśnił za pomocą zwykłej wykładni prawa, która podyktowana była splotem okoliczności faktycznych i nie ujawniła wątpliwości co do metod interpretacyjnych. Nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego sposób oceny materiału dowodowego przez sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2002 r., V CK 16/02, LEX nr 1170455), zwłaszcza gdy składają się nań przepisy zawierające klauzule generalne lub zwroty niedookreślone, które w zależności od całokształtu występujących w sprawie konkretnych okoliczności, indywidualnie ocenianych, tworzą autonomiczne ciągi interpretacyjne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.